

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M. B.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 17 września 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanej o wyłączenie
sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Stanisława
Stankiewicza od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego
Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w sprawie
kasacyjnej o sygn. akt II KK 440/23.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanej M. B. pismem z dnia 12 czerwca 2025 r. złożył wniosek o wyłączenie SSN Stanisława Stankiewicza od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt II KK 440/23, z uwagi na brak instytucjonalnych gwarancji niezawisłości i bezstronności. Jako podstawę tej inicjatywy wskazano na okoliczności powołania ww. sędziego na urząd sędziego Sądu Najwyższego – postanowienie Prezydenta RP z 14 czerwca 2024 r., wydane w następstwie uchwały KRS nr 313/2024 z dnia

10 maja 2024 r., podjętej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Przywołano również obszernie orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz zaakcentowano zasadę *nemo iudex in causa sua*.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Na wstępie należy zaznaczyć, że w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym „pojęcie «sprawy», o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2024 r., II KK 291/24, LEX nr 3773357). Z tego względu instytucje, unormowane we wspomnianych przepisach mają zastosowanie do postępowania w przedmiocie zastosowania ich samych. Innymi słowy dopuszczalne jest wniesienie i rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego od rozpoznania wniosku o wyłączenie innego sędziego.

W kontekście układu procesowego, w którym złożono rozpoznawany wniosek należy zauważyć, że jeżeli dana okoliczność dotycząca sędziego ma być badana w kontekście zastosowania instytucji *iudex suspectus*, a dotyczy również sędziego, który owe badanie ma przeprowadzić, to oczywiste jest to, że wobec tego sędziego zachodzą podstawy do jego wyłączenia w trybie art. 41 k.p.k., zgodnie z powszechną w europejskiej tradycji prawnej paremią *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Jeśli chodzi o kwestię wadliwości powołania sędziego, związaną z udziałem w procesie nominacyjnym Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), to zagadnienie to było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 (OSNKW 2020/2/7, LEX nr 2784794) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I

KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22, LEX nr 3348360), co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie akcentuje się, że „sędzia ulega wyłączeniu, nie tylko wówczas, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie (art. 41 § 1 k.k.), ale również w sytuacji, gdy orzekanie przez sędziego w danej sprawie mogłoby prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” (*postanowienia SN: z dnia 6 lipca 2022 r., IV KO 66/22, LEX nr 3405631 z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 28 kwietnia 2022 r., IV KO 32/22; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22*). Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co tym bardziej uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt II KK 440/23.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]